

OMAGII

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ A DOCTORULUI HABILITAT ANDREI SMOCHINĂ – ÎNTRUCHIPARE A INTERDISCIPLINARITĂȚII

Profesorul universitar, doctorul habilitat în drept Andrei Smochină, prin lucrările științifice și prin calitățile umane, este un cercetător științific de rețință și o figură proeminentă în domeniul dreptului din Republica Moldova și din spațiul românesc de investigație științifică, în ansamblu. Numele de făuritor doctrinar l-a obținut printr-o muncă asiduă, abnegație și voință, cercetările sale științifice în domeniile dreptului constituțional și ale teoriei statului și dreptului se disting printr-un nivel înalt de profunzime justificativă, acuratețe teoretico-metodologică și argumentare categorial-ideatică, interconexiunea disciplinară asigurând polivalență și plusvaloare științifico-aplicativă.

Născut în data de 12 decembrie 1946 (stil vechi) în s. Berezlogi, r. Orhei, de mic copil a simțit practic lipsurile la care au fost expuși moldovenii, mai ales din localitățile rurale. Însă, în pofida vitregiei timpului, a dorit foarte mult să învețe. Primele șapte clase (1954-1961) le-a făcut la școala din localitate, apoi a învățat patru ani la Școala Pedagogică din Orhei, pe care o absolveste în anul 1965. Au urmat trei ani de serviciu militar obligatoriu în armata sovietică. Un an până la serviciul militar și altul după cătănie a fost învățător în satele Molești, raionul Hâncești și Văscăuți, raionul Orhei.

În anul 1969 a susținut cu succes examenele de admitere la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova, pe care a absolvit-o cu mențiune în anul 1974. Norocul i-a surâs și a fost angajat ca lector stagiar la Catedra „Disciplini statele”. În 1977 este admis la doctorantură la Facultatea de Drept a prestigioasei Universități de Stat „M. V. Lomonosov”, din Moscova, la catedra „Istoria statului și dreptului”. Patru ani mai târziu susține, în 1981, teza de doctor în științe juridice cu tema „Formarea sistemului de drept în RSS Moldovenească”.

Revenit la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova, doctorul Andrei Smochină a parcurs toate treptele unei cariere științifico-didactice de succes: lector universitar, lector superior, prodecan, conferențiar universitar. În perioada 1985-1989 a fost președinte al Comitetului Sindical al profesorilor și angajaților Universității de Stat din Moldova.

În contextul liberalizării și deetatizării domeniului educației în Republica Moldova, domnul Andrei Smochină devine, în anul 1992, unul dintre fondatorii Universității Libere Internaționale din Moldova, ocupând funcția de director al Departamentului Drept. Între timp, combinând activitățile profesoral-didactice, de cercetare științifică și de pregătire a cadrelor științifice, în 2001 susține cu succes teza de doctor habilitat în drept cu tema „Organele constituționale ale Republicii Moldova în condițiile regimului totalitar”, devenită una de referință, iar un an mai târziu, în 2002, i s-a conferit titlul științifico-didactic de profesor universitar. Vom sublinia punctual că în cadrul acestei instituții profesorul universitar Andrei Smochină a educat mai mulți cercetători științifici și cadre didactice de un nivel înalt de profesionalism.

Însuși profesionalismul de care permanent a dat dovadă și credibilitatea științifică a domnului Andrei Smochină a determinat Academia de Științe a Moldovei să-l invite în 2006 să ocupe funcția de Director al Centrului Stat și Drept din cadrul Institutului de Istorie, Stat și Drept, instituție la care, între 2010-2013, a deținut funcția de vicedirector. Nu în ultimul rând, vom preciza că din anul 2013, doctorul habilitat în drept, profesorul universitar Andrei Smochină este consultant științific în cadrul Centrului Cercetări Juridice al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice.

Carierea strălucită a distinsului om de știință întrunește mai multe perioade, activități și aprecieri memorabile, vom trece în revistă doar unele:

- a fost membru al primei comisii de redactare a Constituției Republicii Moldova, altor comisii de diferit nivel și caracter;

- în anii 1990-1991 a fost reprezentantul Republicii Moldova în Comitetul de Supraveghere Constituțională al Uniunii Sovietice, demnitate care nu-și are analogie nici în activitatea altor cadre universitare și nici în activitatea vreunui funcționar de stat din Republica Moldova;

- este autor/coautor a peste 160 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii;

- a elaborat și a predat mai multe cursuri universitare, printre care vom nota „Istoria statului și dreptului țărilor de peste hotare”, „Istoria universală a statului și dreptului”, „Bazele statului și dreptului”, „Drept constituțional al Republicii Moldova” la Universitatea de Stat din Moldova și Universitatea Liberă Internațională din Moldova, precum și la Universitatea Prietenia Popoarelor „Patrice Lumumba” din Moscova, Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”, Universitatea de Stat din Comrat, Academia de Administrare Publică, Institutul Nistean de Economie și Drept din Bălți, Școala doctorală administrată de Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir”;

- Biblioteca ULIM, de două ori consecutiv, i-a întocmit o bibliografie. La rândul său, domnul Andrei Smochină a scris cu drag despre colegii pe care i-a cunoscut și cu care a activat;

- unele totaluri provizorii ale activității prodigioase ale distinsului om de știință și de cultură au fost trecute în revistă la Conferința științifică națională cu participare internațională cu genericul „Drepturile persoanei: probleme actuale în lumina juris-

prudenței naționale”, dedicată jubileului de 75 ani de viață ai domnului Andrei Smochină, profesor universitar, doctor habilitat în drept, cavaler al Ordinului Republicii”, for științifico-practic desfășurat cu o largă prezență la 10 decembrie 2021. Parteneri ai Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice au fost Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” și Biblioteca Publică de Drept. Mesajul unanim transmis a fost că respectarea drepturilor fundamentale ale omului este o prioritate a tuturor, iar juriștii prin studiile elaborate contribuie la perfecționarea mecanismelor de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor;

– pentru merite și realizări deosebite, domnul Andrei Smochină a fost înalt apreciat și decorat cu mai multe distincții de stat și departamentale: inclusiv: Ordinul Republicii (2011), Ordinul „Bogdan Înțemeietorul” (2020), Crucea „Pentru Merit” Clasa I (2013), titlul onorific „Om emerit” (2002), medalia „Nicolae Milescu-Spătaru” (2021).

Distinsului om de știință, doctor habilitat, profesor universitar, patriarh al științei juridice din Republica Moldova, fondator de școală științifică Andrei Smochină, adresăm înalte urări de sănătate și noi succese de creație.

Victor JUC

doctor habilitat în științe politice, profesor universitar,
directorul Institutului de Cercetări Juridice,
Politice și Sociologice